

LEERGANG

Zuid-Holland

Taaie Thema's en Duivelse Dilemma's

Hoe kom je in jouw werk tot resultaten? En wat is de betekenis van ethiek en ons moreel kompas en van leiderschap in crisistijd in dat behalen van resultaten? Hoe werken we samen binnen de huidige systemen en wat is de rol van de overheid op het gebied van innovatie en verandering?

We duiden in deze leergang de dilemma's en krijgen samen, geïnspireerd door verfrissende sprekers, zicht op mogelijke oplossingen.

HOOFDSTUK 1

Doel en opzet van de leergang

Zuid-Holland staat voor grote uitdagingen: het handen en voeten geven aan de duurzaamheidstransitie, een impuls geven aan economische groei en bloei, investeren in een leefbare woonomgeving voor jong en oud, het vormgeven van een inclusieve samenleving. En dit is slechts een greep uit alle vraagstukken die aandacht vragen. Bovendien heeft de coronacrisis voor een nieuwe dynamiek en urgentie geleid.

We slaan daarom in de tweede editie van de leergang “Taaie Thema's & Duivelse Dilemma's in Zuid-Holland” de handen opnieuw ineen. Een programmaraad met leden uit het publieke en private domein heeft een aansprekend en relevant programma samengesteld, gericht op de beste mensen die Zuid-Hollandse overheden tot hun beschikking hebben. De selecte groep deelnemers doorloopt het programma om tot inspiratie en verdieping te komen, en te werken aan hun persoonlijke vaardigheden.

De Programmaraad is er namelijk van overtuigd dat de ambities, opgaven en uitdagingen in Zuid-Holland in toenemende mate een regionaal karakter hebben, en veel vragen van de vaardigheden, competenties en karakters van de betrokken personen. Brede maatschappelijke samenwerking is daarom belangrijk. Niet alleen binnen de overheid, sectoraal of tussen gelijkgestemden, maar ook breed tussen alle betrokken actoren. Het vraagstuk bepaalt immers wie een bijdrage aan de oplossing kan bieden.

Samenwerking vraagt om het realiseren van maatschappelijke meerwaarde, natuurlijk om adequate governance, maar ook op relationeel niveau elkaar kennen en begrijpen. Het vraagt om verdieping van vraagstukken, zonder direct een standpunt in te hoeven nemen of een beslissing te hoeven nemen.

Daarnaast vraagt het om creativiteit, innovatie en vaak om het verlaten van je eigen comfortzone. Elkaar ontmoeten, nieuwe werelden ervaren, kennis verrijken en het samen zoeken naar oplossingsrichtingen van complexe vraagstukken.

In deze leergang gaat het erom dat we samen -geïnspireerd door top-inleiders- zoeken naar oplossingen, het ontwerpen van nieuwe structuren, en het creëren van nieuwe werkwijzen en omgangsvormen die morgen soelaas brengen. Dit doen we op een vernieuwende en creatieve wijze.

1.1 Doel: geïnspireerd en schurend zicht krijgen op nieuwe perspectieven

Bij de overheid, maar juist ook bij koepelorganisaties, ondernemers, de creatieve sector en adviesbureaus is veel relevante kennis en ervaring aanwezig. Het doel van deze leergang is deze kennis op een inspirerende en vernieuwende wijze te delen én de deelnemers te voorzien van nieuwe inzichten. Inzichten vanuit de vertrouwde bestuurlijke of de wetenschappelijke hoek. Maar óók perspectieven die minder bekend zijn zoals die van jonge ondernemers, de sport en de kunst.

Daarnaast biedt het confronteren van beelden en oplossingen vanuit verschillende perspectieven altijd inspiratie. De Leergang kiest daarom niet alleen voor sprekers uit verschillende hoeken, maar ook voor verschillende deelnemersgroepen: de vertrouwde gezichten, en het aanstormend talent.

1.2 Over de setting: verdieping in een passende omgeving

Tijdens de leergang Zuid-Holland staan ontmoeten, het ontdekken van nieuwe feiten, inzichten en methodes en het samen leren centraal. Er wordt niets besloten en er is geen bespreekagenda of stukkenstroom. Het gaat om verdieping en vrije gedachtenwisseling. Juist ook tussen politici, bestuurders en ambtenaren. De modules zijn telkens een mix van luisteren en zelf in allerlei werkvormen actief aan de slag gaan. Er wordt gestreefd naar locaties die inspirerend zijn en passen bij de thematiek van modules.

1.3 Doelgroep: gemeenten en provincie

De doelgroep bestaat uit de volgende ‘groepen’, allen werkend bij gemeenten, provincie, waterschappen, veiligheidsregio's of publieke (regionale) samenwerkings- en/of uitvoeringsorganisaties binnen de grenzen van de provincie Zuid-Holland:

- **Vertrouwde gezichten:** Volksvertegenwoordigers, bestuurders en topambtenaren (directieniveau of senior beleidsambtenaren).
- **Bruisende talenten:** De beste en meest veelbelovende jonge werknemers tot en met 35 jaar uit de genoemde organisaties.

Twijfel je of je bij de doelgroep behoort? Neem dan gerust contact op met de organisatie: info@leergangzuidholland.nl

1.4 Inschrijvingen gaan als volgt:

- De leergang Zuid-Holland heeft een exclusief karakter. Dat wordt al zichtbaar in de samenstelling van de Programmaraad en straks ook in de deelnemers. De Leergang is bedoeld voor gemotiveerde en getalenteerde deelnemers. We richten ons op de top van de Zuid-Hollandse overheidsorganisaties. Om zo het maximale effect van de ontmoeting en het gezamenlijk denken te bereiken.

Vanwege dat effect is het aantal beschikbare plekken per doelgroep gemaximeerd. Bovendien wil de programmaraad borgen dat de samenstelling van de groepen in balans is. Voor de 'vertrouwde gezichten' hebben we maximaal 80 plaatsen en voor 'bruisende talenten' maximaal 40.

- Gemeenten, de provincie, de waterschappen, samenwerkingsorganisaties, het ministerie van BZK en de bestuurlijke koepelorganisaties schrijven deelnemers in voor de leergang van 6 modules. De programmaraad waakt voor een enigszins gebalanceerde samenstelling van de deelnemersgroepen. Dat kan aanleiding zijn om bijvoorbeeld naar motivatie van potentiële deelnemers te kijken.
- Een inschrijving is persoonlijk. Een deelnemer doet alle zes de modules mee. Kan hij of zij onverhoopt een keer niet dan is het mogelijk én wenselijk een vervanger te sturen. Hieraan zijn geen extra kosten verbonden.

De leergang richt zich op deelnemers uit de gehele provincie Zuid-Holland. Dit zodat er breed kan worden gekeken naar vraagstukken en juist de diversiteit van Zuid-Holland kan worden meegenomen. Ook kan over de huidige grenzen van bestaande samenwerkingsverbanden heen worden gekeken.

De thema's zijn zo gekozen (waarover hieronder meer) dat ze provincie-breed aansprekend en relevant zijn. Locaties bevinden zich gespreid over de hele provincie.

De drie doelgroepen draaien vier van de zes modules los van elkaar. De derde en de laatste module is volledig gezamenlijk. De afzonderlijke modules bieden allen voldoende ruimte voor ontplooiing in de leergang.

- De 'vertrouwde gezichten' zullen voornamelijk verdiepend en kritisch naar dilemma's en vraagstukken kijken. Bij hen gaat het om 'vraagverdieping' en reflectie op hun eigen rol daarin. En natuurlijk is het bedenken van oplossingen niet verboden.
- De 'bruisende talenten' zullen zoeken naar vernieuwende doorbraken door juist 'out of the box' te denken om daarmee doorbraken te creëren. Daarbij is er veel aandacht voor het werken aan persoonlijke vaardigheden, alsook het samen leren daarin.
- De gezamenlijke modules draaien om reflectie op en confrontatie met ideeën en perspectieven die uit de voorgaande modules in de verschillende groepen zijn opgekomen.

- De modules vinden voor vertrouwde gezichten plaats op donderdagavond van 17:30 - 22:00 uur (inloop 17:00 uur) inclusief diner. Voor bruisend talent vinden de modules op vrijdagochtend plaats van 09:30 - 13:15 uur (inloop 09:00 uur), inclusief lunch. De gezamenlijke modules vinden op donderdagavond van 17:30 - 22:00 uur (inloop 17:00 uur), inclusief diner plaats.

1.6 Planning

Bijeenkomst 1	<p>Donderdagavond 7 oktober vertrouwde gezichten Vrijdagochtend 8 oktober bruisend talent</p> <p>De Pier Scheveningen, Strandweg 150-154, 2586 JW Den Haag</p>	Bijeenkomst 2	<p>Donderdagavond 28 oktober vertrouwde gezichten Vrijdagochtend 29 oktober bruisend talent</p> <p>Locatie: n.t.b.</p>
Bijeenkomst 3	<p>Donderdagavond 25 november vertrouwde gezichten en bruisend talent</p> <p>Archeon, Archeonlaan 1, 2408 ZB Alphen a/d Rijn</p>	Bijeenkomst 4	<p>Donderdagavond 13 januari vertrouwde gezichten Vrijdagochtend 14 januari bruisend talent</p> <p>Van Gelder Ridderkerk, Krommeweg 10, 2988 CB Ridderkerk</p>
Bijeenkomst 5	<p>Donderdagavond 10 februari vertrouwde gezichten Vrijdagochtend 11 februari bruisend talent</p> <p>Locatie: n.t.b.</p>	Bijeenkomst 6	<p>Donderdagavond 3 maart vertrouwde gezichten en bruisend talent</p> <p>Corpus, Willem Einthovenstraat 1, 2342 BH Oegstgeest</p>

HOOFDSTUK 2

Een programma met aandacht voor verdieping, samen leren en confrontatie tussen vertrouwde gezichten en bruisend talent

Het programma bestaat uit vier inhoudelijke sessies voor de twee gescheiden deelnemersgroepen. De deelnemersgroepen behandelen dus modules 1, 2, 4 en 5 los van elkaar met een eigen invalshoek. In de derde en zesde module komen de groepen samen en wordt de confrontatie en verbinding tussen de groepen gezocht.

2.1 De Nederlandse overheid: zijn we moreel losgeslagen?

Moraal en ethiek zijn de afgelopen jaren, mede door diverse schandalen en incidenten, steeds scherper op de agenda komen te staan in de publieke sector. Denk hierbij aan de toeslagenaffaire bij de Belastingdienst, het achterhouden van informatie ten opzichte van de Tweede Kamer, de bonnetjesaffaires en discussies over beïnvloeding van inspecteurs bij de inspectie Justitie & Veiligheid. Deze voorbeelden doen opgeteld de vraag rijzen of wij nog in staat zijn te komen tot een goede morele oordeelsvorming.

Ook in de lokale en regionale politiek zien we dat moraal, ethiek en integriteit in toenemende mate op de agenda komen. Voorbeelden hiervan zijn de verplichte integriteitsscan voor nieuwe wethouders, vermenging van de onderwereld met de bovenwereld en de schier onmogelijke bezuinigingskeuzes voor gemeenteraden. Zelfstandig kunnen nadenken in plaats van meegaan in het bestaande systeem lijkt in al deze situaties van wezenlijk belang.

Tijdens deze eerste bijeenkomst willen we, aan de hand van concrete, lokale casuïstiek, graag met elkaar in gesprek over de vraag hoe we onze morele oordeelsvorming kunnen versterken. Wat is er nu nodig op dit thema? En waar is jouw morele kompas op gebaseerd in je dagelijkse werk?

Sprekers:

Arre Zuurmond

Oud-ombudsman Amsterdam

Robbert-Jan van Duijn

Burgemeester Nieuwkoop

Daan Roovers

Denker des Vaderlands

2.2 Leiderschap in crisistijd: autoritair of verbindend?

De coronacrisis heeft het belang van leiderschap en vertrouwen aangetoond. Wie neemt het voortouw in onzekere situaties, en hakt de uiteindelijke knopen door? Dat leiderschap staat of valt met vertrouwen in de overheid. In crises is doorgaans te merken dat vertrouwen op korte termijn toeneemt, maar op langere termijn juist afneemt. We zien dat ook gebeuren in de coronacrisis. Hoe ga je om met groepen die zich niet kunnen vinden in het gevoerde beleid? Hoe zorg je ervoor dat die zich niet van de overheid afkeren? Wat voor leiderschap is daarbij nodig?

In deze tweede bijeenkomst van de leergang reflecteren we op onze eigen leiderschapskwaliteiten, en wat we daarmee doen als we onder druk of in onzekere omstandigheden keuzes moeten maken. Maar ook: welke donkere kanten schuilen in onszelf, en hoe belemmeren die ons de juiste keuzes te maken?

Sprekers:

Annette de Boer

Directeur publieke gezondheid van de GGD Haaglanden

Daan Prevoo

Burgemeester van Valkenburg.

Tom Middendorp

Oud-commandant der Strijdkrachten

2.3 Eerste confrontatiesessie

In deze sessie vindt een 'confrontatie' plaats tussen de twee doelgroepen van de leergang. Het doel is elkaar te inspireren en een spiegel voor te houden door de belangrijkste opbrengen uit de twee vorige modules te delen en te bespreken. Wat is daaruit gekomen? Denken we voldoende 'out of the box'? En hoe breng je de verschillende belevingswerelden bij elkaar? Uiteraard worden we ook hier begeleid door inspirerende sprekers. En geven we het bruisend talent het podium.

2.4 Innovatie: de overheid als vertrager, aanjager of realisator

De overheid speelt vaak een belangrijke rol bij innovaties, bijvoorbeeld als het gaat om financiering van onderzoek, het ondersteunen van startups en het bijebrengen van de benodigde partijen. Tegelijkertijd heeft de overheid ook het imago een blok aan het been te kunnen zijn: traag, bureaucratisch en star. Er is al met al discussie over in hoeverre de overheid zich moet bemoeien met het zelf 'creëren' van innovatie of dat zij alleen de weg hiervoor vrij moet maken.

Juist in het licht van de transitie rond duurzame energie, circulariteit en digitalisering is het van belang dat overheden niet te veel twijfelen over de rol die zij spelen rond innovaties. Tijdens deze bijeenkomst willen we ons laten inspireren door een aantal voorbeelden van innovaties waar ook de overheid een rol heeft kunnen spelen in de totstandkoming, maar dan wel vooral vanuit het perspectief van het bedrijfsleven.

Centrale vragen tijdens deze bijeenkomst zijn: wat heeft het bedrijfsleven van ons nodig, hoe kan de overheid beter inspelen op de wensen van niet-overheidsorganisaties die belangrijk zijn voor innovatie? En hoe kun jij daar vanuit jouw rol aan bijdragen?

Spreker:

Kees Aarts

Oprichter & CEO insectenkwekerij Protix

2.5 Samenwerken binnen systemen

De aanpak van de coronacrisis, het oplossen van ingewikkelde mobiliteitsvraagstukken, decentralisaties. Op steeds meer vlakken moeten overheidsorganisaties en andere partijen intensief met elkaar samenwerken om publieke waarde te creëren. Hoe werk je binnen die systemen effectief en efficiënt samen? Hoe houd je overzicht, en hoe voorkom je dat je in een bureaucratisch moeras terecht komt?

Tijdens deze module van de leergang verkennen we de mogelijkheden om op een effectieve manier samen te werken. We gaan in gesprek met mensen die ruime ervaring hebben met publiek-private samenwerking in complexe omgevingen, en gaan zelf aan de slag om te ervaren hoe je wel en juist niet effectief samenwerkt.

Sprekers:

Marinus Schimmel

Directeur/eigenaar van Veghtconsult en voormalig directeur BAM Infra Nederland BV

Frederik Zevenbergen

Gedeputeerde provincie Zuid-Holland (o.m. Verkeer en Vervoer & Bestuur en Maatschappij)

Dr. Marijke Spanjersberg

Psycholoog

2.6 Tweede confrontatiesessie

Module zes vormt de feestelijke afsluiting van de Leergang. We bieden het podium aan het bruisend talent. Gaan met simulaties aan de slag en sluiten vrolijk én scherp af met een cabaretier.

Spreker:

Beatrice de Graaf

Veiligheidsonderzoeker, historicus en faculteitshoogleraar aan de Universiteit Utrecht.

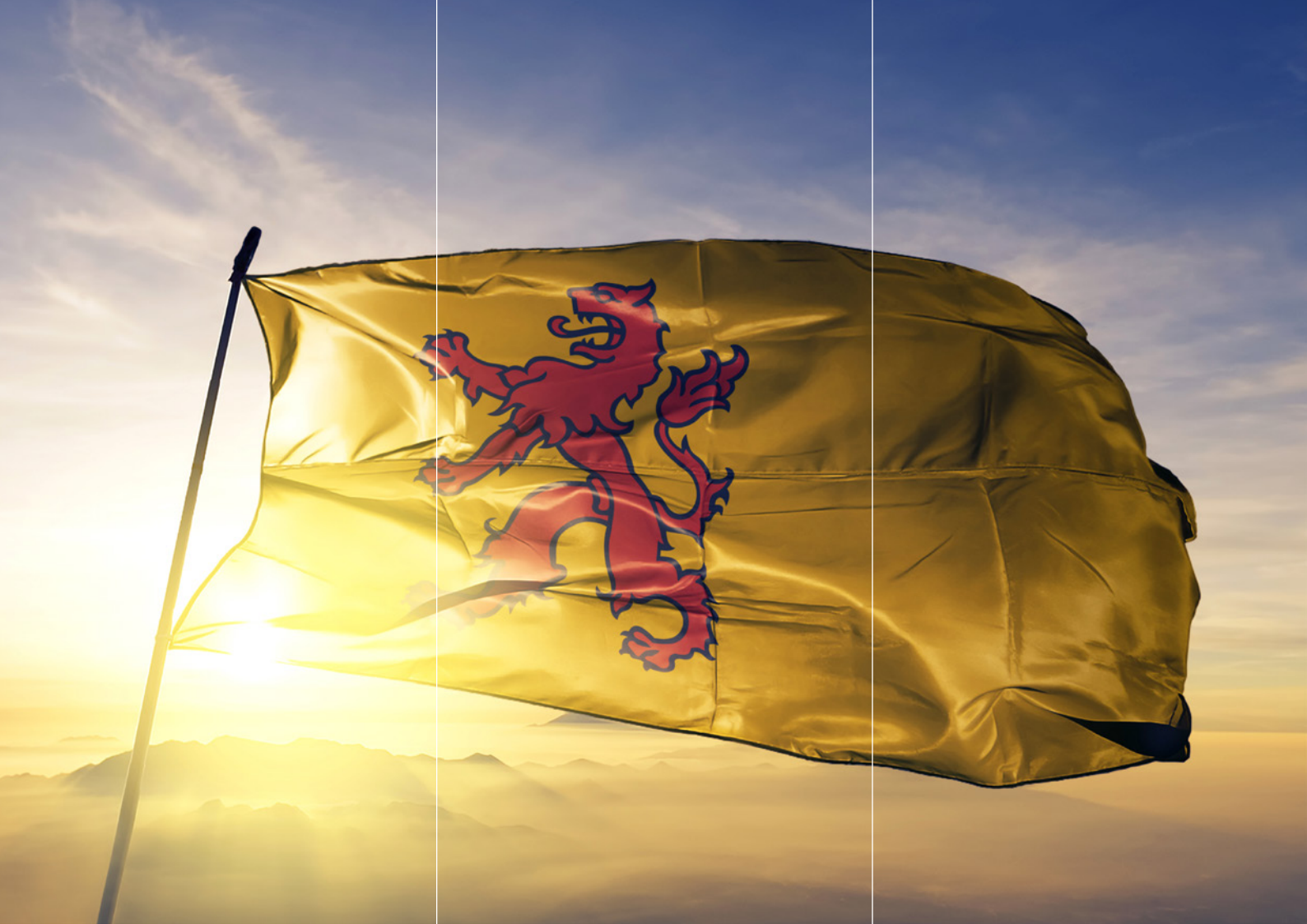
HOOFDSTUK 3

Kosten

De organisatie van de leergang 'kost' vanzelfsprekend geld. We vragen van iedere deelnemer een bijdrage in de kosten. Deelname kost per deelnemer € 1.295,-, exclusief btw voor de gehele leergang, inclusief alle catering en voorzieningen tijdens de zes modules. Deelname is alleen mogelijk aan de leergang als geheel. Bij afwezigheid kan een collega de vaste deelnemer vervangen.

Vragen? Enthousiast en wil je je graag inschrijven?

Neem dan contact op met de organisatie via info@leergangzuidholland.nl

HOOFDSTUK 4

De programmaraad

De leergang Zuid-Holland is een product dat onder verantwoordelijkheid staat van een Programmaraad die waakt voor kwaliteit, inhoud en aansluiting.

“Het is geweldig om te blijven leren en inspiratie te vinden en zoeken in de mensen om je heen. Deze leergang biedt alle gelegenheid daarvoor! Door het uitdagende

programma, de mensen uit allerlei sectoren en door geweldige locaties kom je met allerlei nieuwe ideeën en inzichten terug. Volop in verbinding!”

Barbera Silvis-de Heer (Gemeentesecretaris Hoeksche Waard; voorzitter Programmaraad)

“De ervaring is dat een leergang als deze de geest scherpt, stimuleert en leuke contacten oplevert voor vele vraagstukken in je werk. We zijn allemaal weer toe aan nieuwe inspiratie, die vind je hier.”

Jeannette Baljeu (gedeputeerde provincie Zuid-Holland)

“Als je inspiratie zoekt in combinatie met persoonlijke ontwikkeling en je zoekt naar concrete oplossingen voor vraagstukken waar je nu mee bezig bent, dan ben je in deze leergang aan het goede adres.”

Lidia Spindler (Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur Gemeente Westland)

“Leren is zoveel meer dan een opleiding volgen. Het is ook in een inspirerende leeromgeving samenkomen en geprikkeld worden door anderen van binnen en buiten het openbaar bestuur. Dat geeft energie en nodigt uit tot nieuwsgierigheid. De Leergang Zuid-Holland biedt dit allemaal, doe mee!”

Ghislaine Aarts (Directeur Corporate Affairs Arriva)

“De wereld waarin wij leven verandert razendsnel. Blijven ontwikkelen, leren en investeren in jezelf is juist nu belangrijk. Deze leergang is echt een aanrader voor een ieder die wil investeren in zichzelf.”

Robbert-Jan van Duijn (Burgemeester gemeente Nieuwkoop)

“Ik vind het erg belangrijk dat we als ambtenaar en als leiders van publieke organisaties altijd bewust zijn van de impact die we hebben. Elkaar inspireren en uitdagen op thema's

van ethiek, moed en onafhankelijkheid is wat mij betreft de kern van nieuw leiderschap.”

Mariël Middendorp (Secretaris-algemeen directeur Hoogheemraadschap van Rijnland)

“In de praktijk merk ik hoe groot en complex de opgaven zijn waar we als samenleving voor staan. De verandering gaat duidelijk te traag. Om samen sneller te kunnen

veranderen moeten we sneller leren. Deze leergang is daarvoor een geweldig inspirerend platform.”

Vincent van der Meulen (architect/partner Kraaijvanger Architects)

De praktische organisatie van deze leergang is in handen van de Provincie Zuid-Holland en Berenschot